

Amanda Balke

Hoe
doe ik
onderzoek
en schrijf ik
een scriptie?!

NOORDBOEK

© 2026 Amanda Balke | uitgeverij Noordboek

Omslagontwerp: Quatreface

Boekverzorging: Elgraphic

ISBN 978 94 6471 383 1

NUR 140

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van uitgeverij Noordboek, Hellingbaas 1, 8401 JH Gorredijk, Nederland – info@noordboek.nl. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Noordboek is onderdeel van
20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.noordboek.nl

Inhoud

Dankwoord	7
Voorwoord	9
Hoofdstuk 1: Onderwerp kiezen	11
Hoofdstuk 2: Titelblad	20
Hoofdstuk 3: Voorwoord	23
Hoofdstuk 4: Inhoudsopgave	26
Hoofdstuk 5: Inleiding	29
Hoofdstuk 6: Theoretisch Kader	36
Hoofdstuk 7: Methodologie	40

Hoofdstuk 8:	
Resultaten en Analyse	54
Hoofdstuk 9:	
Aanbevelingen	62
Hoofdstuk 10:	
Discussie	71
Hoofdstuk 11:	
Conclusie	80
Hoofdstuk 12:	
Bronverwijzingen en Bronnenlijst	84
Hoofdstuk 13:	
Veelvoorkomende problemen	92
Hoofdstuk 14:	
Bijlagen	99
Hoofdstuk 15:	
Eindpresentatie	102
Hoofdstuk 16:	
Beroepsproduct	110
Hoofdstuk 17:	
Portfolio	116
Bronnenlijst	123

Dankwoord

Allereerst wil ik mijn prachtige verloofde en soulmate bedanken – Fabio. Jij bent de reden dat ik me vrij, gelukkig, gesteund en bovenal geliefd en volledig geaccepteerd voel. Je bent er altijd voor me, niet alleen om me te steunen, maar ook om me verder te duwen dan ik ooit dacht dat ik kon gaan, omdat jij eindeloos vertrouwen in mij hebt. Samen bouwen we aan een prachtig leven en ik ben zo dankbaar dat wij elkaar gevonden hebben.

Daarna wil ik Ilse en Iris bedanken – onze twee lieve katten. Jullie zijn de reden dat ik doorzet, ook wanneer ik moe ben. Ik kan jullie altijd een knuffel geven en jullie kruipen altijd dicht tegen me aan. Zeven jaar geleden waren jullie de reden dat ik het risico durfde te nemen om mijn kantoorbaan op te zeggen en als freelancer te beginnen, zodat ik meer tijd met jullie kon doorbrengen. Dat leidde ertoe dat we samen naar Italië verhuisden en een nieuw leven vonden vol betekenis. Dank jullie wel dat jullie mijn kinderen zijn in dit leven.

Ik wil ook Dave en Marcella bedanken. Twee mensen bij Scriptiemaster die mij erg dierbaar zijn. Zes jaar geleden gaven jullie mij de kans en de ruimte om mij te ontwikkelen tot een veelzijdige begeleider. Jullie geven me vertrouwen en vrijheid, maar ook steun wanneer ik dat nodig heb. Ik vind jullie beiden geweldige

leiders en ben blij dat ik al zo lang met jullie mag samenwerken.

Daarnaast wil ik graag mijn ouders bedanken. Jullie hebben mij altijd gestimuleerd om verder te studeren en ik heb dat altijd met veel plezier gedaan. Dit boek is een resultaat van mijn pad waarin studeren een belangrijk onderdeel is. Dank jullie wel.

Natuurlijk wil ook heel graag al mijn studenten bedanken – honderden inmiddels! Elk van jullie heeft mij iets geleerd en ik heb jullie altijd met veel plezier geholpen. Dit boek is dankzij jullie en voor jullie geschreven.

Verder wil ik Erno bedanken. Twee dagen nadat ik mijn boek-idee had ingestuurd, belde je me enthousiast terug – vol passie en visie. Je had geen twijfels, alleen ideeën, en dat vond ik fantastisch. Het was een plezier om met je samen te werken en hopelijk kunnen we in de toekomst nog meer boeken samen maken.

Ik wil ook Leonie Heldens bedanken. Vele jaren geleden zag jij iets in mij wat ik zelf nog niet zag. Door jouw steun en vertrouwen heb ik meerdere universitaire diploma's kunnen behalen en daardoor alle vrijheid in de wereld gekregen. Dank je wel dat je in mij geloofde.

Voorwoord

Al meer dan zes jaar werk ik fulltime als scriptiebegeleider. In die periode heb ik studenten van talloze opleidingen en op alle mogelijke niveaus mogen begeleiden: van mbo tot hbo tot aan universitaire masters. Elke student brengt zijn of haar eigen vragen, twijfels en uitdagingen mee, en juist die diversiteit maakt mijn werk zo interessant en bijzonder. Mijn passie ligt in het vertalen van complexe eisen naar heldere stappen, zodat iedere student – ongeacht studierichting of achtergrond – zijn of haar scriptieproces met vertrouwen kan doorlopen.

Dit boek is in de eerste plaats ontstaan uit die praktijkervaring. De inhoud is grotendeels gebaseerd op mijn dagelijkse begeleiding, maar ook op een breed scala aan studiehandleidingen van verschillende opleidingen en onderwijsinstellingen. Waar ik daarnaast gebruik heb gemaakt van aanvullende bronnen, is dat telkens duidelijk aangegeven met een verwijzing. Dit boek combineert theoretische onderbouwing en praktische toepasbaarheid, precies zoals ik het zelf in mijn begeleiding hanteer.

Ik ben 34 jaar oud en heb zelf verschillende studies gevolgd, waaronder Geschiedenis (BA en MA). Inmiddels woon ik in Italië, waar ik online werk als scriptiebegeleider. Via online meetings en door te werken in documenten begeleid ik studenten in Ne-

derland, en soms andere Europese landen. Mijn werkplek is misschien veranderd, maar mijn missie blijft hetzelfde: studenten ondersteunen in het doen van onderzoek en het schrijven van de scriptie en bijbehorende producten.

Mocht je naast dit boek behoefte hebben aan begeleiding in de praktijk, schroom dan niet om contact met mij op te nemen via balkeamanda@hotmail.com. Ik help je graag verder.

Ik hoop dat dit boek voor jou een steun en houvast zal zijn in de soms uitdagende, maar uiteindelijk waardevolle reis van het schrijven van je scriptie.

Heel veel leesplezier!

Amanda

Hoofdstuk 1

Onderwerp kiezen

Je staat aan het begin van het scriptieproces. Spannend en leuk, maar misschien ook overweldigend. Want het begin van het scriptieproces is een belangrijk punt. Het onderwerp dat je kiest heeft invloed op de komende periode. Het kan het onderzoek leuk maken, maar ook frustrerend. Het kan het onderzoek vloeiend laten verlopen of onnodig moeilijk maken. Daarom is het belangrijk om in deze fase goede keuzes te maken. In dit hoofdstuk vind je tips over hoe je je onderwerp zo goed mogelijk kiest en afbakt.

Kies een onderwerp dat je leuk vindt

Het is belangrijk dat je het onderwerp van je scriptie leuk vindt! De komende periode ga je namelijk intensief aan de slag met het onderzoek. Dus los van alle praktische voorwaarden die later aan bod zullen komen is het belangrijk dat je plezier hebt in het onderwerp. Wat vind jij interessant genoeg om je een tijd lang op te concentreren? Een andere vraag die je jezelf kunt stellen is in welk onderwerp je eventueel wilt doorgroeien nadat je je diploma hebt behaald. Dit geldt voornamelijk voor de universitaire masterscriptie. Misschien wil je wel je PhD behalen; zorg

er dan voor dat je een richting kiest die je daarna wilt blijven volgen.

Mocht je moeite hebben met het kiezen van een richting, bedenken dan voor jezelf: waar lees ik over in mijn vrije tijd? Waar gaat mijn brein regelmatig heen als ik ontspannen ben? Waar droom ik over? Mochten deze onderwerpen niets te maken hebben met je studie, dan kun je je afvragen: bij welke colleges of tijdens het lezen van welke boeken en artikelen ben ik het meest geïnteresseerd? Dan kom je ook al een heel eind.

Dit beginpunt mag best breed zijn. Onderwerpen zoals shared decision making, de marketingstrategieën van het bedrijf waar je stage loopt, de heksenjachten van Salem, Maiasaura, walvissenliedertjes, vulkaanvorming of betere onderwijsmethoden zijn helemaal prima. Tijdens de volgende fase, de verkenningfase, ga je uitzoeken welke literatuur er aanwezig is over jouw onderwerp, hoeveel primair bronmateriaal er is en wat collega's of je stagebegeleider als een groot praktijkprobleem zien. In deze fase wordt je onderwerp automatisch specifieker en zal er een hoofdvraag worden gevormd.

Verken het beschikbare materiaal

Nadat je een onderwerp hebt gekozen, is het belangrijk om wat vooronderzoek te doen. Het is namelijk van belang dat je genoeg materiaal kunt verzamelen, anders kom je vast te zitten.

De eerste stap is op databanken zoals Google Scholar en PubMed literatuur te zoeken over jouw onderwerp. Tijdens het schrijven van je Theoretisch Kader (meer hierover in hoofdstuk 6) zul je een overzicht moeten geven van alles wat er al is gepubliceerd over jouw onderwerp, met name de afgelopen tien jaar. Ook zul je de literatuur later in je scriptie gebruiken, tijdens

de vergelijking van jouw resultaten met de huidige kennis. De literatuur is de basis waarop je voortbouwt. Het toont aan wat er is geschreven, maar het toont ook aan wat er nog mist – en waar jij dus iets kunt toevoegen. Binnen de databanken kun je het beste zoeken in het Engels, want het is belangrijk dat je een internationaal overzicht geeft. Ook kun je inspiratie putten uit de artikelen. Misschien geven de artikelen die je vindt wel inspiratie voor een specifieke richting. Zoek in deze fase naar de verschillende onderdelen van je scriptie, dus stel, je onderwerp is walvislieders, zoek dan eerst breed naar informatie over walvissen, dan specifiek naar een walvissoort, dan naar de gewoonten van die soort, en dan naar liederen en cultuur.

Als je genoeg literatuur hebt gevonden, en dat zijn toch wel minstens twintig artikelen, dan ben je al in staat je onderwerp wat in te perken. Mocht je geen literatuur vinden, of te weinig, dan is het tijd om terug te gaan naar de eerste stap en een nieuw onderwerp te kiezen.

Als je ook primair bronmateriaal gaat gebruiken in je onderzoek, zoals bij een academisch onderzoek, dan is het van belang om tijdens deze fase eerst op internet te zoeken naar bruikbare bronnen. Archieven hebben overzichten van al het materiaal dat ze bezitten, en soms kun je deze zelfs online inzien. Ook musea en bibliotheken hebben overzichten van alles wat ze in huis hebben. Op deze manier kun je uitzoeken of er genoeg primair bronmateriaal aanwezig is voor jouw onderzoek. Je zoekt met een iets andere zoekstrategie dan wanneer je naar literatuur zoekt. Primair bronmateriaal gaat namelijk puur over jouw onderzoek, dus je hoeft niet breed te zoeken. Voor dit onderdeel is het juist van belang dat je specifiek gaat zoeken, echt gericht op jouw onderwerp. Mocht je er niet uitkomen op de websites van archieven, musea en bibliotheken, dan kun je altijd bellen of een mailtje sturen naar